

Македонски информативен центар за животна
средина

ИЗВЕШТАЈ ЗА РАБОТА НА СЕКТОРОТ ЗА
2019 ГОДИНА

Скопје, декември 2019

СЕКТОР – МАКЕДОНСКИ ИНФОРМАТИВЕН ЦЕНТАР ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА

Македонскиот информативен центар за животна средина – МИЦЖС е сектор во рамките на Министерството за животна средина и просторно планирање.

Информациите за животната средина се почетна точка за секоја активност во сферата на животната средина (на пр. информации за степенот на загадувањето, за изворите на финансии насочени кон заштита на животната средина или за активностите на организациите кои се активни на полето на заштита на животната средина). За таа цел за да добро се управува со процесот на прибирање, обработка, доставување и распространување на информациите за животната средина, МЖСПП го основа Македонскиот информативен центар за животна средина-МИЦЖС во април 1998 г.

Согласно законската регулатива центарот ги собира сите информации за состојбата со животната средина, од саомониторингот на разни институции и други извори како и од сопствениот мониторинг, и ги прави достапни на јавноста преку својот електронски информативен систем (преку WEB страната на МЖСПП), како и преку соодветни информативни материјали: брошури, извештаи и слично. МИЦЖС на тој начин обезбедува централна архива на податоци за сите медиуми во животната средина, а кои можат да ги користат сите заинтересирани кои работат на проблематиката за заштита на животната средина во Република Македонија.

Основна функција на МИЦЖС е да обезбедува релевантни и правилно обработени (систематизирани и стандардизирани), сеопфатни, прецизни, транспарентни и јавно достапни информации за состојбата, квалитетот и трендовите во сите сегменти на животната средина (вода, воздух, бучава, почва, отпад).

Како други позначајни функции на МИЦЖС можат да се напоменат:

- Употреба и канализирање на податоци од други информативни центри и статистички системи: географски, топографски, популациски, економски и др.;
- Собирање податоци од разновидна природа, како поддршка за главната активност;
- Собирање, систематизација, анализа, обработка и презентација на специфични информации за состојбата, квалитетот и трендовите во животната средина (видови, параметри за следење, извори, доставувачи, формати, методологии за проценка на квалитетот, опрема, хардвер, софтвер, бази на податоци, системска структура, безбедност и др.).

МИЦЖС е исто така одговорен за спроведувањето на ИТ стратегијата, обезбедувањето техничка поддршка и одржување на системот.

Покрај тоа МИЦЖС е активно вклучен и во соработката со останатите ресорни органи на државната управа и другите партнери кои како една од своите цели ја имаат и заштитата на животната средина.

Работата на Македонскиот информативен центар за животна средина се реализира преку четири одделенија:

1. Одделението за мониторинг на квалитет на амбиентен воздух

управува со Државниот автоматски мониторинг систем за квалитет на амбиентен воздух (ДАМСКАВ). ДАМСКАВ се состои од 17 автоматски фиксни и една мобилна мониторинг станица за квалитет на амбиентен воздух. Фиксните мониторинг станици се поставени во следните градови: 5 во Скопје (Карпош, Центар, Ректорат, Лисиче и Гази Баба), две во Битола, по една во Кичево, Велес, Куманово, Кочани, Тетово, Кавадарци, с. Лазарополе, Струмица и Гостивар. Во рамките на ДАМСКАВ функционираат и семплери за следење на суспендирани честички со големина до 2.5 и 10 микрометри и калибрациона лабораторија.

Основните задачи на одделението се секојдневно следење на податоците добиени од Државен автоматски мониторинг систем за квалитет на амбиентен воздух и нивна валидација и верификација; редовно одржување и сервисирање на станиците и семплерите, промена на филтри, промена на делови, мануелна калибрација на инструментите во станиците и др.

Во одделението се врши калибрација на анализаторите од мониторинг станиците со цел добивање на веродостојни податоци за квалитет на воздух и калибрација на референтните анализатори од калибрационата лабораторија со помош на статичен инјекционен систем за калибрација.

Во рамките на одделението се врши мерење и подготовка на пробите од семплерите и подготовка на пробите за хемиска анализа со цел одредување на составот на суспендираните честички и обработка и анализа на добиените податоци. Одделението ги изготвува информациите за состојбата со мониторингот и квалитетот на воздухот. Исто така подготвува дневен, месечен и годишен извештај за квалитетот на воздухот во државата, согласно податоците добиени од ДАМСКАВ. Одделението доставува известување во случај кога ќе забележи надминување на граничните вредности и праговите за алармирање на поедини загадувачки супстанции.

Подетални информации во врска со ДАМСКАВ како и состојбата со квалитетот на воздухот во реално време може да најдете на следниов линк: <http://air.moiepp.gov.mk/>

2. Одделението за аналитика и управување

врши работи и задачи во врска со собирање, обработка, анализа, прикажување и известување на податоците и информациите од медиумите и областите на животната средина. Изготвува дневни, месечни, годишни и четири годишни извештаи за состојбата и трендовите во животната средина и изготвува тематски карти со геоориентирани податоци. Одделението ги координира активностите за соработка на Министерството со Европската агенција за животна средина (ЕЕА) и доставување на податоци и информации до другите меѓународни организации, мрежи и конвенции согласно обврските кои произлегуваат од законската легислатива и меѓународните договори. Исто така, одделението го изготвува, применува и проширува националниот сет на индикатори, и ги координира активностите за формирање на работни групи за сите поглавја. Одделението доставува и обработува податоци и информации за статистичка база и статистички годишник и за потребите на други органи и организации во земјата. Одделението зема активно учество во работните групи од проектните активности кои се спроведуваат во Министерството, и во работните групи за реализација на Националната програма за усвојување на правото на Европската Унија.

3. Одделението за катастри и моделерање

врши работи и задачи во врска со подготовка и одржување на катастрите за медиумите на животната средина како дел од централната база на податоци. За таа цел во одделението се вршат и координираат активностите околу формирање на прашалници за поедини области, нивно дистрибуирање и собирање до загадувачите, обработување на податоците и нивно редовно внесување одделно во поедини катастри во централната база на податоци, како и соработка со сите релевантни институции коишто имаат податоци од областа на животната средина. Во однос на моделирањето истите тие податоци се користат за предвидување и симулација на квалитетот на поедини области (воздух, вода, отпад) со цел да се добие предвидување за квалитетот на медиумите на животната средина. За таа цел во одделението се вршат и активности околу тестирање на компјутерски софтвер за моделирање, имплементација на модел податоци, идентификација на проблеми, од временски и просторен аспект, анализа на причините за девијациите на моделот, обезбедување на дијаграмска презентација на концентрацијата на полутантот, компаративна анализа и верификација на податоците од мерењата, како и модел податоци, анализа на податоците од аспект на општествениот, економскиот и индустрискиот развој.

4. Одделението за информатичка технологија

врши работи и задачи во врска со обезбедување ИТ сервиси за сите вработени во МЖСПП, одржување на информатичката инфраструктура на МЖСПП и развивање на Националниот информациски систем за животна средина, како и e-mail сервис за МЖСПП, обезбедување LAN и WAN сервиси за МЖСПП, администрирање на информационите системи за квалитет на воздух и за води, администрирање на web апликативните решенија во Министерството, обезбедување конекција помеѓу различните локации на МЖСПП, обезбедување и одржување пристап до Интернет, обезбедување firewall заштита на мрежата, централизирана заштита од компјутерски вируси, инсталирање и конфигурирање на новонабавена опрема, едитирање и ажурирање на содржините на web порталот на МЖСПП, редовен мониторинг на официјалната e-mail адреса на МЖСПП, техничка подготовка (desktop publishing) на брошури и извештаи од обработени податоци од животната средина.

ПРОЕКТИ

I. IPA CBC проект „Развој и имплементација на здравствен индекс за загадување на воздухот“, IPA2 – Прекугранична соработка помеѓу Република Македонија и Грција за период 2014-2020 година

Целта на проектот е да се намали загадувањето на воздухот во прекуграничната област и со тоа да се подобри квалитетот на животната средина. Проектот ги содржи следните активности:

- Проценка на влијанието на квалитетот на воздухот во прекуграничниот регион на Македонија и Грција
- Воспоставување на механизам за мониторинг на квалитет на амбиентен воздух во пограничниот регион на Македонија и Грција
- Проценка на влијанието врз здравјето на луѓето и развој на здравствен индекс
- Прекугранична соработка помеѓу Македонија и Грција

Времетраење на проектот две години 08.2018 – 08..2020

Во текот на 2019 година се реализираа следните активности во рамките на проектот

- Спроведување на планираните тендерски постапки согласно PRAG 2019 процедурите, односно:
 - Склучен договор за подготовка на спецификација на опрема за мониторинг на квалитет на воздух;
 - Склучен договор за спроведување на истражување за емисии од греење на домаќинствата во Гевгелија и за развојот на дел од планот на квалитет на воздухот за Битола
 - Подготовка на тендерската документација за набавката на опремата за монитроинг на квалитет на воздух
- Организација и учество на вториот состанок на управниот одбор во Гевгелија на 21.02.2019 год.
- Учество на координативен состанок со сите партнери во Лерин на 22.05.2019 год.
- Учество на третиот состанок на управениот одбор во Солун на 16.10.2019

II. TAИEX работилница во областа на отпадот

- Учество во работната група за собирање и обработка на податоци и информации за различни видови на отпад, како и изготвување на извештаи, плански и програмски документи.

III. Регионален проект за јакнење на капацитетите на земјите од Западен Балкан за ефикасно исполнување на барањата од страна на Европската агенција за животна средина

- Учество на националните тематски експерти на обуки и работилници од областите на Воздух, Води, Известување за состојбата на животната средина, Емисии во воздухот, Отпад и материјали во циркуларна економија, Информативен систем и комуникации, Биодиверзитет и други тематски активности.

IV. TAEIX - EPPA (EU Environment Partnership Programme for Accession)

- Учество на работилница за директивите за квалитет на воздухот, организирана во рамките на работната група за квалитет на воздух и индустриски емисии, оддржана во период 24-25.09.2019 година во Подгорица, Црна Гора (4 лица). На состанокот присуствуваа претставници на земјите од Западен Балкан и предавачи од земјите на ЕУ, кои го споделија искуството во имплементација на овие директиви во однос на мониторингот на квалитетот на воздухот, оценката на квалитет на воздух, примената на сензори, примената на модели за утврдување на составот на PM10 честичките, начинот на известување на податоци за квалитет на воздух до ЕЕА како и мерки за намалување на загадувањето особено од согорување на фосилни горива во домашните ложишта.

V. Регионален проект RER/7/011 “Подобрување на Инвентарот на профили на извори на аеросол, карактеризирани со нуклеарни аналитички техники за поддршка на управувањето со квалитетот на воздухот“, Меѓународна агенција за атомска енергија

- Спроведување на мерна кампања на PM2.5 почнувајќи од 1 ноември 2018 година, со земање на примероци секој трет ден на едно мерно место во Скопје, во Карпош. По завршувањето на кампањата примероците се испратени на анализа во Хрватска за да се утврди составот на PM2.5.
- Учество на Регионална обука за најнови достигнувања во користење на рецепторни модели за идентификација на цврсти честички во воздух, оддржана во период од 19-25.05.2019 година во Љубљана, Словенија. Состанокот беше организиран од страна на Меѓународната агенција за атомска енергија (IAEA), а тренинг курсот го спроведе Институтот „Стефан Јозеф“ од Љубљана. Обуката им овозможи на учесниците практични вежби за користење на напредни статистички алатки за утврдување на извори на загадување и нивна идентификација, при подготвување на студии за загадување на воздух. Исто така се пренесе и знаењето од последните достигнувања за користење на рецепторни модели и модели со факторизација на позитивна матрица (PMF).

VI. Проект за развој на мониторинг на животната средина и информативен систем за животна средина IPA2 EuropeAid/139107/IN/SER/MK

Национален информативен систем за животна средина претставува електронски систем за колекција и менаџмент на податоци за животната средина кој треба да обезбеди оптимизиран проток на податоците помеѓу релевантните институции и интегрирање на сите расположиви сетови на податоци во една функционална целина.

Главната цел на проектот е да се подобри начинот на прибирање на податоците за животната средина, мониторингот, управувањето со податоците и известувањето, како и зајакнување на капацитетите за мониторинг, собирање на податоци, управување со податоци и известување преку воспоставување на национален информативен систем за животна средина и мониторинг на животната средина.

Активно учество во реализација на активностите организирани во рамките на проектот согласно планот за работа подготвен од проектниот тим.

Период на имплементација: 2019-2021 год.

VII. Проектот „Поддршка на Македонија во пристапувањето кон ЕУ во областа на животната средина 2019-2021“

Проектот се спроведува во соработка со Шведската агенција за животна средина (SEPA), а е финансиран од Шведската Меѓународна Развојна Агенција (SIDA - Swedish International Development Cooperation Agency)

Времетраење на проектот 2019 - 2021 година .

Проектот се состои од 3 компоненти:

- Компонента 1: Заштита на природа
- Компонента 2: Квалитет на воздух
- Компонента 3: Скрининг процес за преговори

Во рамките на компонентата за воздух во тек на 2019 година се одржаа неколку иницијални skype состаноци и се подготви работен план за имплементација на проектот. Се подготви оценка на квалитетот на воздухот со цел да се дефинира потребната опрема за мониторинг која треба да се набави во рамките на овој проект во текот на 2020 година. Се започнаа и дискусии за надградбата на системот за управување со податоци и известување, исто така набавка која треба да се реализира во текот на 2020 година.

ИДНИ ПРОЕКТИ

- I. Проект „Поддршка за имплементација на директивите за квалитет на воздух и хоризонтална легислатива“, ИПА 2 програмата на Европската Унија.
- Подготвена и одобрена е листата за идентификување на операција и подготвен е драфт на проектната задача за овој проект. Во рамките на проектот се планира: докоплетирање на законската легислатива за воздух, односно подготовка на нов закон за квалитет на амбиентен воздух и повеќе подзаконски акти, подготовка на планови за имплементација на директивите за квалитет на воздух, подготовка на национални плански документи за заштита на амбиентниот воздух и извештаи за стратедиска оценка за нивното влијание врз животната средина, подготовка и спроведување на план за мониторинг на тешки метали, VOCs и PAHs, и воспоставување на зони и агломерации за овие супстанции, подготовка на извештај за оценка на квалитет на воздух и извештај за оценка на влијанието на природните извори врз квалитетот на воздухот.
 - Регионален проект „Подобрување на мониторингот и проценка на животната средина во поддршка на Агендата за 2030 година“ финансиран од UNECE
 - Национален проект „Идентификација на изворите на загадување на воздухот со користење на нуклеарни технологии“, Меѓународна агенција за атомска енергија
 - Подготвена е проектна апликација кој е внесена во електронскиот систем на ИАЕА и е во процес на верификација и одобрување. Исто така реализиран е и СР состанок во седиштето на ИАЕА во Виена на кој беа дадени насоки за финализирање на проектната апликација со соодветно финансирање.

ДРЖАВЕН АВТОМАТСКИ МОНИТОРИНГ СИСТЕМ ЗА КВАЛИТЕТ НА АМБИЕНТЕН ВОЗДУХ

Редовно одржување на ДАМСКАВ

- Редовно и континуирано одржување на 17 фиксни и мобилната мониторинг станици за квалитет на амбиентен воздух и семплери за PM10 и PM2.5.
- Дислокација на мобилната мониторинг станица за квалитет на воздух во од Бутел, Скопје во Горче Петров во јуни 2019 година
- Во текот на 2019 година беа сервисирани 10 анализатори за мониторинг на квалитет на воздух, од кои сервисирани беа 8 (осум) инструменти за мерење на азотни оксиди (NO-NO₂-NO_x), 1 (еден) сервисиран инструмент за мерење на сулфур двооксид (SO₂) и 1 (еден) сервисиран инструмент за јаглероден моноксид (CO).
- Во текот на 2019 година се спроведоа постапки за јавни набавки на автоматски анализатори за мерење на суспендирани честички PM10 како и на систем за прибирање и обработка на податоци (Дата логер, GPRS рутер, софтвер) и набавка на резервни делови за инструментите за азотни оксиди. Првонабавениот инструмент за PM10 е поставен во септември 2019 година во мониторинг станицата Гази Баба, резервните делови се испорачаа во јули 2019 година. 5те инструменти за мерење на PM10 се поставени во декември 2019 година, во мониторинг станиците Лисиче, Велес, Кичево, Гостивар и Кавадарци.

Калибрациона лабораторија

- Калибрација на анализатори се вршеше со статички калибрационен систем и секундарен динамички калибрационен систем.

Административни документи

Изготвување на оперативна годишна програма за работа на ДАМСКАВ, Стандардни оперативни процедури за работа на ДАМСКАВ, Годишна листа на резервни делови потребни за работа на Државниот автоматски мониторинг систем за квалитет на амбиентен воздух и калибрациона лабораторија, Годишна листа на неопходни гасни смеси за калибрација за потребите на ДАМСКАВ и калибрационата лабораторија, Спецификација за годишно осигурување на системот, Годишен план за одржување и сервисирање на државниот автоматски мониторинг систем за квалитет на воздух, ревизија на пасош за секоја мониторинг станица посебно.

Валидација на податоци

- Валидација, анализа и соодветна обработка на податоците од мониторинг станиците во базата на податоци од AIRVIRO системот.
- Подготовка на информации за web порталот за воздух.

ТЕМАТСКИ ОБЛАСТИ И ОБВРСКИ ЗА ИЗВЕСТУВАЊЕ

ВОЗДУХ

Обработка на податоци

- Прибирање обработка и анализа на податоци за квалитет на амбиентниот воздух добиени од Центрите за јавно здравје, од поединечни извори на емисија кои го следат квалитетот на воздухот
- Прибирање, обработка и анализа на податоци за емисии во воздухот, добиени од големите согорувачки извори, металуршките и индустриските инсталации, како и сите останати кои вршат самомониторинг на емисиите (инсталации кои поседуваат А или Б интегрирана еколошка дозвола)
- Обработка на податоците за квалитет и емисии во воздухот во форма за потребите на: Статистички извештаи и потребите на Државниот инспекторат за животна средина
- Анализа и обработка на податоци со цел споредба на горните граници – плафони на поедини загадувачки супстанции за емисиите во воздухот

Моделирање

- Направена е анализа на метеоролошки податоци за 2019 година како влезен податок во локалните дисперزيونи модели со користење на метеоролошки предпроцесор
- Воспоставено е преземање на три дневна прогноза за квалитет на воздух од регионалниот модел SILAM. Податоците се обработуваат и визуелизираат на серверите на МЖСПП. Прогнозата е со подобра резолуција од 10км и е јавно достапна на веб

Конвенцијата за прекуграничен пренос на аерозагадувањето - CLRTAP

- Пресметка на емисии за период 1990-2018 согласно барања на протоколите
- Состанок на управно тело на CLRTAP и подготовка на извештај за Прогрес
- Обука за примена на sorpert V изработка на инвентар за транспорт
- ТАЕИХ Обука за изработка на инвентар за транспорт

Известување кон ЕЕА и UNECE - воздух

- Финализирање на инвентарот за загадувачки супстанции по сите сектори за 2018 година и рапортирање до ЕЕА и UNECE/CLRTAP
- Ажурирање на инвентарот за загадувачки супстанции за 1990-2017 година за негово испраќање во 2020 година
- Подготовка на Информативен извештај за инвентарот за 1990-2018 за негово испраќање во 2020 годинаПодатоците за квалитет на воздух се испратени до

ЕЕА (Европската агенција за животна средина) во септември 2019 година согласно одлуката 2011/850/ЕУ

Закони и подзаконски акти – воздух

- Подготовка на измени и дополнувања на Законот за квалитет на амбиентен воздух
- Активно учество во подготовката на следните правилници со цел воведување на построги правила на мерење на емисии и дефинирање на гранични вредности за ложишта со капацитет под 1 MW:
 - Правилник за изменување и дополнување на Правилникот за методологијата, начините, постапките, методите и средствата за мерење на емисиите од стационарните извори “Службен весник на РМ” бр. 223 од 29.10.2019 година
 - Правилник за изменување и дополнување на Правилникот за граничните вредности за дозволените нивоа на емисии и видови на загадувачки супстанции во отпадните гасови и пареи кои ги емитираат стационарните извори во воздухот „Службен весник на РМ“ бр. 176 од 26.08.2019 година

ВОДА

Собирање и обработка на податоци на вода како медиум на животната средина и земјоделието во Република Северна Македонија

Собирање, обработка и презентирање на податоците од државната мониторинг мрежата за води и тоа за:

- квалитативната состојба на реките од РИМСИС во рамките на УХМР,
- квалитативната состојба на Преспанско Езеро од истражувачките дејности на ХБЗ
- квантитативна состојба на подземни води и природни езера

Собирање и обработка на податоци за емисии во вода како медиум на животната средина и земјоделието во Република Северна Македонија

Собирање, обработка и презентирање на податоците од самомониторингот на Компаниии кои доставуваат податоци до МИЦЖС.

Известувања кон ЕЕА - вода

- Квалитет на води за потребите на WISE –SoE, Water Quality Reporting
- Квантитет на води за потребите на WISE –SoE, Water Quantity Reporting
- Емисии во води за потребите на WISE –SoE, Water emission Reporting

ОТПАД, ЕФИКАСНО КОРИСТЕЊЕ НА РЕСУРСИТЕ, ПОЧВА И ЗЕМЈОДЕЛИЕ

Анализа и обработка на податоци

- Обработка и анализа на податоци и информации за: создаден индустриски опасен отпад, создаден и отстранет комунален и друг вид на неопасен отпад од општините, медицинскиот отпад, отпад од пакување, отпадни батерии и акумулатори, број на произведени, увезени и пуштени на пазар возила и постапување со искористени возила, како и отстранет, преработен и третиран опасен и неопасен отпад. Во делот за земјоделие обработени се податоци за површини со органско земјоделство.

Конвенција на Обединетите Нации за борба против опустинување

- Учество во работната група на проектот финансиран од Глобалниот еколошки фонд, а спроведен преку програмата за развој на Обединетите нации за изработка на Национална акциона програма за борба против сушата и опустинувањето.
- Учество во работната група на проектот за дефинирање на национална основа и идентификација на цели и мерки за постигнување на неутралност во деградација на земјиштето на волонтерска основа. Проектот е финансиран од Глобалниот еколошки фонд, спроведен преку програмата за развој на Обединетите нации и помогнат од секретаријатот на Конвенција на Обединетите Нации за борба против опустинување.

Известување кон и учество во работата на Европската агенција за животна средина ЕЕА – отпад, материјални ресурси и зелена економија и Заедничкиот истражувачки центар (JRC)

- Ревизија на индикаторот LSI003-Напредок во управување со контаминирани локалитети.
- Ажурирање на известувањето-едиција за 2019 година ”Повеќе од помалку” во однос на ефикасното користење на ресурсите и кружната економија за Република Македонија.
- Учество во ажурирањето на профилот на Република Северна Македонија за управување со отпад за 2019 година.
- Информирање за почвата во Република Северна Македонија.

Известување кон ЕЕА - биодиверзитет

- Известување за националните заштитени подрачја во Република Северна Македонија - CDDA-база во 15 март 2019 година.

БУЧАВА

Обработка на податоци

Прибирање обработка и анализа на податоци за бучава во животната средина добиени од Центрите за јавно здравје во Скопје, Битола, Кичево и Куманово, кои вршат проценка на штетното влијание на комуналната бучава врз експонираното население на повеќе мерни места.

Во 2019 година, беа обработени и анализирани податоците добиени во рамки на катастарот на загадувачи од бучава од инсталациите кои имаат добиено А и Б интегрирана еколошка дозвола.

Известување кон ЕЕА - бучава

Ажурирање на пополнетите прашалници на ЕК за бучава во животната средина со нови податоци.

ИНФОРМАТИЧКА ТЕХНОЛОГИЈА

- Обезбедување мрежни сервиси (LAN и WAN) за потребите на Министерството за животна средина и просторно планирање
- Network/end-user сервиси на сите локации на Министерството
- Обезбедување e-mail сервис и поддршка за сите вработени во МЖСПП
- Инсталиран нов Kaspersky Administration Centre на виртуелен сервер за обезбедување централизирана заштита од компјутерски вируси со антивирусен пакет Kaspersky Security.
- EIONET TELEMATIC - Европска мрежа за информирање, набљудување и размена на информации за животната средина на Европската агенција за животна средина
- Техничка поддршка за користење на веб апликациите за Електронска седница за подготовка и доставување на информации за Владините седници
- Техничка поддршка за инсталација на нова хибридна телефонска централа за потребите на Министерството
- Администрирање и техничка поддршка во имплементацијата на новиот централизиран document management system (ДМС) хостиран во МИОА за потребите на сите државни институции
- Администрирање и техничка поддршка на системот за евидентирање на работното време (Jantar System).
- Администрирање на Web порталот на МЖСПП
 - Дневно ажурирање на содржини на порталот
- Администрирање на портал за квалитет на воздухот: <http://air.moep.gov.mk>
- Администрирање на портал за управување со отпадот: <http://ewmis.moep.gov.mk>
- Администрирање на портал за мали хидроцентрали <http://shpp.moep.gov.mk>
- Администрирање на портал за регистар на загадувачи <http://prtr.moep.gov.mk>
- Администрирање на портал за електронско издавање на дозволи за отпад <http://wme.moep.gov.mk>
- Администрирање на апликативно ниво на огнен ѕид (firewall) за заштита од мрежни напади и филтрирање на web содржини со дефинирање на кориснички групи
- Подготовка на документи за барања за дигитални сертификати и инсталација на дигиталните сертификати
- Техничка подготовка на Годишен извештај од обработени податоци за квалитетот на животната средина во 2019 г.

- Активности на ИТ одделението како дел од работната група за open data проектот на МИОА, по предлог на Министерот за животна средина и просторно планирање
- Активности на ИТ одделението во проектот за развој на мониторинг на животната средина и информативен систем за животна средина
- Активности за инсталација на нов информационален систем за квалитет на воздух во виртуелна серверска околина и миграција на податочните сетови од стариот систем во новиот. Системот е донација од Шведската агенција за развој SIDA
- Учество во активностите на Работната група за пристап до информации за животната средина при Архуската конвенција
- Техничка поддршка за спроведување на договор за набавка на нови персонални компјутери и мултифункционални уреди и нивно конфигурирање, инсталација на софтверски апликации, поврзување во мрежа
- Техничка поддршка за спроведување на договор за набавка на лиценци за софтверски пакет за канцелариско работење MS Office и инсталација на нови компјутери

ВОСПОСТАВУВАЊЕ И ОДРЖУВАЊЕ НА ИНТЕГРИРАН КАТАСТАР ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА

Испратени прашалници до индустриски субјекти кои имаат А и Б-интегрирана еколошка дозвола и до оние кои имаат аплицирано за истите. После што следеше собирање и обработка на тие податоци со цел ажурирање на податоците од Катастарот.

Обработка и достава на постоечките податоците за потребите на различни чинители, вклучувајќи го тука и обработка на податоци за потребите на известување до Европската Агенција за животна средина и др.

Протокол за регистри за испуштање и пренесување на загадувачки материји - ПРТР

Континуирано ажурирање на националниот РИПЗ со нови податоци од индустриските субјекти кои имаат оврска за известување по РИПЗ како и ажурирање на РИПЗ порталот со актуелните случувања. Редовно учество на состаноците и активности организирани од страна на Секретаријатот на РИПЗ во УНЕЦЕ.

ИЗВЕШТАИ ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА

ИЗВЕШТАИ И ИНФОРМИРАЊЕ

- Секојдневно подготвување на информација за квалитет на воздух согласно податоците добиени од ДАМСКАВ, која се доставува до Градскиот центар за известување и тревожење и до Собрание на Град Скопје, подготовка на месечни извештаи од добиените податоци од ДАМСКАВ,
- Подготовка на неделен извештај за квалитет на воздух
- Подготовка на годишен извештај од обработени податоци за воздух, вода, отпад, бучава, климатски промени и биолошка разновидност, со изработени карти со геоориентирани податоци, за квалитет на животната средина.

СТАТИСТИКИ ВО ЖИВОТНА СРЕДИНА

- Подготовка на индикатори за публикацијата Статистики во животната средина во соработка со Државниот завод за статистика во периодот од јули до октомври 2017 година. Публикацијата е објавена на веб страната на министерството на следниот линк: http://www.moepp.gov.mk/?page_id=2475 и на веб страната на Државниот завод за статистика на следниот линк <http://www.stat.gov.mk/PrikaziPublikacija.aspx?id=20&rbr=785>.

ИНФОРМАТИВЕН ИЗВЕШТАЈ ЗА ИНВЕНТАР НА ЗАГАДУВАЧКИ СУПСТАНЦИ ВО ВОЗДУХОТ ЗА ПЕРИОД 1990-2018

- Подготвен и ажуриран е националниот инвентар за емисии во воздух кон конвенцијата CLRTAP, кој го опфаќа периодот 1990-2018 година. Во периодот мај-јуни, се реализираше технички детален преглед на националниот инвентар за емисии и IIR (информативниот извештај за инвентарот). Последниот ваков преглед беше извршен во 2016 г. Насоките и коментарите од извршениот преглед се земаат во предвид при подготовката на новиот циклус на инвентар и извештај со цел нивно подобрување.

БРОШУРИ И ТЕМАТСКИ КАРТИ

- Подготовка на тематски карти за поединечните извештаи

GLOBE ПРОГРАМА

- Континуирана комуникација со училиштата вклучени во Програмата.
- Ревизија на вебот за GLOBE Програмата и ажурирање на делот за GLOBE во Македонија на страната на GLOBE интернационал
- Пополнување на годишен прашалник на барање на GLOBE интернационал
- Учество на годишен состанок на Национални координатори на GLOBE Програмата

ОСТАНАТИ АКТИВНОСТИ

ИНФОРМАЦИИ ЗА ВЛАДА

- Информација за состојбата со квалитет на амбиентниот воздух на месечно ниво
- Информација за текот на активностите при реализација на процесот за акредитација на Централната лабораторија за животна средина и Калибрационата лабораторија за квалитет на воздух

НПАА

- Континуирано ажурирање на матрицата за квалитет на воздух, подготовка на месечни и квартални извештаи
- Ревизија на НПАА во областа на Квалитетот на воздух за период 2020-2022 година
- Ревизија во делот на отпадот-депонии
- Редовно ажурирање на матрицата за делот хоризонтала за период 2020-2022 година.

ПРОГРЕС МОНИТОРИНГ

- Во областа на отпадот –Европска Директива за депонии

ПОТКОМИТЕТ ЗА ТРАНСПОРТ, ЖИВОТНА СРЕДИНА, ЕНЕРГЕТИКА И РЕГИОНАЛЕН РАЗВОЈ

- Подготовка на материјал за спроведени активности во областа животна средина за претходната година и учество на состанок

ГОДИШЕН ИЗВЕШТАЈ ЗА НАПРЕДОК НА ЕВРОПСКАТА КОМИСИЈА

- Континуирано ажурирање на извештајот за придонес на Република Северна Македонија кон годишен извештај за напредок на Европска Комисија

ТЕХНИЧКИ КОМИТЕТИ - ИНСТИТУТ ЗА СТАНДАРДИЗАЦИЈА (ТК 17 и ТК 3)

Воведување на европските стандарди и ИСО методите, со метод на индосирање (превод и технички корекции на насловите на стандардите) при што се додава ознаката МК наместо ЕН. Техничките комитети ги преведуваат и усогласуваат насловите на стандардите, подготвуваат програма на работа и листа на приоритизација на усвојување на стандарди за соодветните области.

Претставници на Секторот учествува на состаноците на Техничките комитети ТК 17 за квалитет на вода и воздух и ТК 18 за акредитација, оценка на сообразност и метрологија на кои се преведуваат и усогласуваат насловите на стандардите - методите за мерења.

ИСО 9001

Континуирани активности за спроведување на ИСО 9001 процедурите во работата на МИЦЖС и ажурирање на истите согласно забелешките на тимот за аудит.

ИНТЕРСЕКТОРСКА ГРУПА ВОЗДУХ

Состаноци на ИРГ за мерки за воздух и изработка и ревизија на потребни материјали за состаноците

ЕНЕРГЕТСКА ЗАЕДНИЦА

- Учество на редовни состаноци
- Подготовка и испраќање на годишен извештај за LCPs согласно NERP

КОНВЕНЦИЈА ЗА КЛИМАТСКИ ПРОМЕНИ UNFCCC

Учество на обуки и состаноци и размена на податоци за подготовка на инвентари

МЕЃУНАРОДНА СОРАБОТКА СО ЕВРОПСКА АГЕНЦИЈА ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА И ДРУГИ МЕЃУНАРОДНИ ИНСТИТУЦИИ

ЕВРОПСКА АГЕНЦИЈА ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА - ЕЕА

ЕЕА има за цел да биде препознаена како водечката институција во светот која ќе овозможува навремени, релевантни и достапни информации, знаење и проценки за животната средина во Европа. На овој начин, институциите на Европската заедница, носителите на одлуки, но и пошироката јавност, имаат можност да идентификуваат, подготват и имплементираат ефективни политики и мерки за заштита на животната средина и преку мониторинг, евалуација и соодветни проценки за следење на резултатите.

Соработката на МИЦЖС со ЕЕА, се одвива континуирано во рамки на EIONET мрежата на експерти и согласно стратешките документи на ЕЕА, насочени кон имплементација на Европските акциони програми за животна средина, актуелниот Зелен Договор (Green Deal), Стратегијата за одржлив развој на ЕУ и Заедничкиот информативен систем за животна средина во Европа. Националните тематски експерти од Република Северна Македонија, координирани од МИЦЖС, учествуваат во редовните EIONET состаноци и обуки, со што се овозможува континуирано зајакнување на националните капацитети за исполнување на обврските за известување кои ги има Република Северна Македонија кон ЕЕА, Европската Комисија и други релевантни институции.

Успешната соработката и размената на искуства со земјите од Западен Балкан се одвиват билатерално и во рамки на ИПА проектот за учество на земјите од Западен Балкан во редовните активности на ЕЕА. Покрај активностите за јакнење на

националните капацитети, на овој начин се овозможува и унапредување на соработката помеѓу земјите аспиранти за членство во ЕУ, размена на искуствата во однос на националните мониторинг системи, потребите за изготвување на извештаи за состојбата на животната средина и други тематски активности поврзани со законодавството на ЕУ.

Учеството на Република Северна Македонија во мисиите за јакнење на капацитетите на земјите од истокот за изработка на индикатори за животната средина, продолжи и во 2019 година, во координација со проектните менаџери на ЕЕА.

МЖСПП редовно врши собирање, обработување и известување на податоци и информации добиени преку мониторинг-мрежата за медиуми во животната средина и областите - воздух, води, бучава, почва и отпад. Редовно се известува за состојбата со животната средина до Европската агенција за животна средина (ЕЕА). Во 2019 година продолжија активности за изработка на најобемниот извештај на ЕЕА, SOER2020 – извештај за состојбата и перспективата на животната средина во Европа. Македонскиот информативен центар за животна средина, навремено подготви извештај и преглед на националните извештаи за животна средина, кои беа содржани во SOER2020 извештајот на ЕЕА, наменски објавен на крајот на 2019та година – со цел користење на информациите од овој извештај на почетокот од 2020та година, од страна на сите засегнати страни а посебно креаторите на политики во земјите во Европа.

Како дел од активностите се изработи и се објави публикацијата на ЕЕА за Западен Балкан, чија цел е да се направи историски преглед на соработката и успехите на ЕЕА и земјите од Западен Балкан. Оваа публикација направена да може да користи на сите оние на кои им е потребен еден брз преглед на активности и успеси во земјите од Западен Балкан во однос на долгогодишната соработка со ЕЕА и претставува доказ за високото ниво на успех и комуникација на резултатите од оваа соработка помеѓу ЕЕА и земјите соработнички од Западен Балкан.

Помеѓу најзначајните успеси од соработката со ЕЕА се напоменува и одлуката на Управувачкиот Одбор на ЕЕА да се додели статус на набљудувачи на земјите од Западен Балкан, кои прв пат во 2019та година учествуваа на работен состанок на Управувачкиот Одбор на ЕЕА. Република Северна Македонија е првата земја која учествуваше на овој состанок како претставник на земјите соработнички од Западен Балкан, застапувана од Државниот Секретар, Ана Петровска и Националниот Координатор за соработка со ЕЕА, Светлана Ѓорѓева.

Исто така, мора да се напомене и дека Република Северна Македонија, втора година по ред е оценета со највисока 100% успешност во доставувањето на податоци и информации до ЕЕА во таканаречениот основен проток на податоци, а овие резултати се достапни за јавноста на официјалната страна на ЕЕА.

АКТИВНОСТИ ВО РАБОТНИТЕ ГРУПИ НА UNECE

Соработката со UNECE произлегува од членството кон следните конвенции: Конвенција за прекуграничен пренос на аерозагадување, Конвенција за борба против опустинување, Архиска конвенција и обврските за нивно спроведување кои се во надлежност на МИЦЖС.

МИЦЖС има напредок во доставување на податоци за преглед на состојбата во земјата и податоци за индикатори на барање на UNECE за сите медиуми и области на животната средина. Исто така, активно сме вклучени во потесното работно тело за воспоставување и спроведување на заеднички информациски систем за животна средина во Пан-европскиот регион.

СОРАБОТКА СО ДЕЛЕГАЦИЈА НА ЕУ

Соработка со делегација на ЕУ е континуирана и произлегува од тековните и планираните проекти финансирани од ЕУ и мисиите во рамките на TAEIX програмата.

СОРАБОТКА СО ЛОКАЛНА ВЛАСТ

Соработката со ЕЛС произлегува во одговор на барања на податоци за емисии и квалитет на воздух потребни за дефинирање на мерки за заштита на воздухот. Воедно стручните лица од МИЦЖС даваат поддршка во подготовка на локалните плански документи и учество на јавни трибини организирани во општините со цел подигање на јавната свест за загадувањето на воздухот.

ОДГОВАРАЊЕ НА БАРАЊА ВРЗ ОСНОВА НА АРХУСКА КОНВЕНЦИЈА

Анализа и подготовка на извештаи за да се одговори на барањата на јавноста.

Раководител на сектор

Светлана Ѓорѓева

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Ѓорѓева' (Gordjeva), written in a cursive style.